

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Кафедра кримінального права та кримінології
Факультет № 6

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни «Сучасні кримінологічні доктрини»»
обов'язкових компонент освітньої програми третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти
спеціальність – 081 «Право»(правозастосування)

Харків (Вінниця) 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 25.09.2023 р. № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 21.09.2023 р. №8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 22.09.2023р. № 8

Розглянуто на засіданні кафедри кримінального права та кримінології факультету №6 (протокол від 28.08. 2023 р. №7)

Розробник:

Доцент кафедри кримінального права та кримінології факультету № 6 ХНУВС,
к.ю.н., доцент Канібер Ю.М.

Рецензенти:

1. В.о. завідувача кафедри кримінально-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, к.ю.н., доцент Рибалко Г.С.
2. Доцент кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, к.ю.н., доцент Шевчук Т.А.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4 Загальна кількість годин – 120 Кількість тем – 14	0810 Право Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти Доктор філософії	Навчальний курс - 2 Семестр - 3 Вид підсумкового контролю – екзамен
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
Денна форма навчання Навчальний курс - 2 Семестр - 3 Лекції – 28 Семінарські заняття – 32 Самостійна робота – 60 Індивідуальні завдання: - реферат (за вибором здобувача) - наукова доповідь (за вибором здобувача)	Заочна форма навчання Навчальний курс - 2 Семестр - 3 Лекції – 10 Семінарські заняття – 14 Самостійна робота – 96 Індивідуальні завдання: - реферат (за вибором здобувача) - наукова доповідь (за вибором здобувача)	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Сучасні кримінологічні доктрини» є формування системи знань про сутність, етапи, закономірності розвитку, складові та методологію доктрини кримінології, існуючі та перспективні напрями і форми реалізації доктрини в кримінологічній політиці України.

Основними **завданнями** викладання дисципліни «Сучасні кримінологічні доктрини» є:

- формування у аспірантів знань про поняття доктрини кримінології, наукові підходи до визначення її гносеологічної природи, міждисциплінарний характер та історію розвитку;
- формування у аспірантів знань про закономірності розвитку науки кримінології у суспільно-формаційному та загальноцивілізаційному контексті;
- розширення наукового світогляду аспірантів на проблеми феномену злочинності, його відтворення та прояву як однієї з властивостей суспільства;
- формування у аспірантів доктринально-галузевих знань з проблем політичної, пенітенціарної кримінології та кримінології правотворчості;
- оволодіння аспірантами методологією пізнання проблем, що входять до предмету кримінології;
- вироблення у аспірантів вміння наукового критичного аналізу кримінологічних теорій і концепцій;
- формування у аспірантів вміння системного аналізу соціально-

економічних, політичних, правових, організаційно-управлінських, культурно-психологічних протиріч, конфліктів в контексті вироблення та реалізації кримінологічної політики на міждержавному (глобальному), загальнодержавному, регіональному, місцевому та галузевому рівнях.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни аспіранти повинні:

знати:

- поняття наукової доктрини, поняття, зміст та функції доктрини кримінології, наукові підходи до визначення гносеологічної природи доктрини кримінології;
- категоріальний апарат кримінології як сегмент наукового дискурсу;
- методологічні проблеми доктрини кримінології, закони та категорії матеріалістичної діалектики, історичного матеріалізму, екзистенціалізму, феноменології, синергетики, соціального натуралізму і їх інтерпретації та застосування в кримінологічній теорії;
- кримінологічні ідеї античних мислителів; політико-кримінологічні погляди Аристотеля, Демокріта, Платона, Протагора, Сократа;
- доктринальні закономірності розвитку та основні положення класичної школи кримінального права;
- основні кримінологічні ідеї у працях К. А. Гельвеція, П. Гольбаха, Г. Гроція, Ч. Беккарія, Дж. Локка, Ш.-Л. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо, С. Пуфендорфа, Б. Спінози;
- загальнонаукові закономірності розвитку, основні положення психологічного, соціологічного, антропологічного позитивізму, їх вплив на кримінологічні концепції XIX – сер. XX ст.ст.;
- положення, критику та науковий потенціал клінічної кримінології;
- кримінологічні погляди вітчизняних дореволюційних вчених (М. Генрет, А. А. Жижиленко, С. В. Познишев);
- ідеологічні та методологічні засади радянської кримінологічної думки;
- статистичний, системний, інституційний, конструктивістський, синтетичний підходи до розуміння феномену злочинності;
- поняття та методологічні засади вивчення детермінації злочинності; основні принципи та закони діалектичного детермінізму у їх застосування до кримінологічних проблем;
- антропологічні, психологічні, соціологічні, економічні, природничі теорії детермінації злочинності; сутність комплексного підходу до дослідження проблем детермінації злочинності;
- поняття, структуру особистості злочинця, методологічні підходи її дослідження;
- поняття та природу механізму індивідуальної злочинної поведінки, доктринальні підходи до визначення його елементів;
- сутність та можливості застосування принципу відображення в кримінології;
- положення загальна теорія протидії злочинності як складової доктрини кримінології;

- положення окремих теорій протидії злочинності як елементи доктрини кримінології: політико-кримінологічної, економіко-кримінологічної, соціально-правової теорій;
- предмет політичної кримінології, вітчизняний та зарубіжний досвід політико-кримінологічних досліджень;
- доктринальну концепцію політичного злочину; політико-правові та наукові засади нюрнберзької та римської концепції політичних злочинів;
- зміст політико-кримінальних феноменів: політичної злочинності, політичного переслідування, політичного терору, особистості політичного злочинця;
- концептуальні засади протидії політичній злочинності;
- поняття та предмет кримінології правотворчості як галузі доктрини;
- науково-методичні засади кримінологічної експертизи нормативно-правових актів і їх проектів та кримінологічного моніторингу ефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності;
- поняття, предмет та основні доктринальні положення пенітенціарної кримінології;
- зміст, прояви та фактори відтворення призонізації;
- співвідношення та взаємозв'язок кримінологічної, кримінально-правової, кримінально-виконавчої політик;
- зміст та напрями реалізації ліберально-гуманістичної концепції кримінологічної політики України.

ВМІТИ:

- застосовувати теорії детермінації злочинності в сучасних умовах її відтворення;
- формувати системний опис, пояснення стану та закономірностей поширення злочинності;
- здійснювати кримінологічне прогнозування з використанням методики узагальненого сценарію;
- здійснювати планування діяльності щодо протидії злочинності;
- здійснювати аналіз закономірностей відтворення злочинності з урахуванням глобалізаційних та глокалізаційних тенденцій, становища України на геополітичній мапі світу;
- виявляти основні причини та умови, а також кореляти злочинності та окремих злочинів, аналізувати їх зміст, моделювати управлінські рішення щодо їх усунення чи мінімізації дії на груповому та індивідуальному рівні;
- застосовувати теоретичні положення про особистість злочинця з метою індивідуального кримінологічного прогнозування та профілактики;
- оцінювати ефективність протидії злочинності, розробляти заходи щодо її підвищення;
- втілювати в кримінологічній практиці методологічні настанови ліберально-гуманістичної концепції кримінологічної політики.

Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі права, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу
	ЗК-6	Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел
Фахові компетентності (ФК)	ФК-2	Усвідомлення засад і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів таких фундаментальних галузей права, як: конституційне право, адміністративне і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право, фінансове право, господарське право тощо
	ФК-4	Володіння юридичною термінологією та юридичною технікою, здатність правильно відтворювати результати професійної діяльності в юридичній та іншій документації
	ФК-6	Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції
	ФК-10	Здатність тлумачити нормативно-правові акти, робити кваліфіковані юридичні висновки і надавати консультації

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. «Доктрина кримінології: загальнонаукова характеристика»

Поняття наукової доктрини. Поняття, зміст та функції доктрини кримінології. Наукові підходи до визначення гносеологічної природи доктрини кримінології. Міждисциплінарний характер доктрини кримінології.

Співвідношення доктрини кримінології з правовою доктриною. Категоріальний апарат кримінології як сегмент наукового дискурсу. Доктрина кримінології як джерело кримінологічної практики. Історія розвитку кримінологічної доктрини. Формацийний та цивілізаційний підходи до періодизації генези наукової кримінологічної думки.

ТЕМА № 2. «Методологія кримінологічної науки»

Поняття методології кримінологічної науки. Доктрина кримінології в контексті матеріалістичної діалектики. Закони та категорії матеріалістичної діалектики і їх інтерпретація в кримінологічній теорії. Положення історичного матеріалізму та їх зв'язок з доктриною кримінології. Метафізичний метод в кримінологічній доктрині. Наукове та релігійне пізнання в кримінологічній теорії. Наукова критика матеріалістичної діалектики як методології кримінологічної доктрини. Синергетика і доктрина кримінології. Екзистенціалізм та феноменологія як методи кримінології. Концепція соціального натуралізму як методологічний базис кримінологічних досліджень.

ТЕМА № 3. «Антична філософія як джерело доктрини кримінології»

Кримінологічні ідеї античних мислителів. Політико-кримінологічні погляди Аристотеля, Демокріта, Платона, Сократа. Політико-кримінологічні ідеї Платона у діалогах «Держава», «Закони», «Горгій», трактаті «Політик». Платонівська концепція права народу на повстання («на скасування урядової форми») та її законодавче втілення. Ідея антропоцентризму Протагора та її сучасне осмислення крізь призму завдань кримінологічної науки. Антропоцентризм та гуманізм як основа ліберальної моделі соціального управління, кримінологічної політики. Генеза лібералізму. Втілення ідей лібералізму в кримінологічній доктрині та практиці.

ТЕМА № 4. «Класична школа кримінального права як джерело доктрини кримінології»

Епоха Просвітництва та класична школа кримінального права: логіка загальноцивілізаційного підйому та її вплив на доктрину кримінології. Кримінологічні ідеї у працях К. А. Гельвеція «Про людину» (1773 р.), П. Гольбаха «Природна політика, або бесіди про істинні принципи управління» (1771 р.), Г. Гроція «Про право війни і миру» (1725 р.), Ч. Беккарія «Про злочини та покарання» (1764 р.), Дж. Локка «Два трактати про правління» (1693 р.), Ш.-Л. Монтеск'є «Про дух законів» (1748 р.), «Міркування про причини величі та падіння римлян» (1734 р.), Ж.-Ж. Руссо «Про суспільний договір, або Принципи політичного Права» (1762 р.), С. Пуфендорфа «Про природне право та право націй» (1670 р.), Б. Спінози «Політичний трактат» (1677 р.).

ТЕМА № 5. «Позитивізм в доктрині кримінології: історія та

сучасність»

Позитивізм в кримінології. Психологічний, соціологічний, антропологічний позитивізм та їх вплив на кримінологічні концепції XIX – сер. XX ст.ст. Статистичні дослідження злочинності А. Геррі та А. Кетле. Кримінологічні погляди Г. Тарда. Пояснення генези злочинної поведінки у працях Й. Брейера, З. Фрейда, К. Юнга (психоаналітичні концепції злочинів). Клінічна кримінологія. Кримінологічна спадщина Р. Гарофало, Ф. Граматика, Ч. Ломброзо, Б. Скіннера, та Е. Феррі. Теорія небезпечного стану Ж. Пінаталя. Концепції розумової відсталості злочинців (Г. Годдард), конституційної схильності до злочину (М. Шлапп, Е. Хуттон), гормональної, нейронної та генетичної зумовленості злочинної поведінки (М. Ашберг, Й. Ланге, П. Нордстрьом, Е. Подольські, М. Штумпфль). Закономірності розвитку соціологічного позитивізму в кримінології. Теорія аномії (Е. Дюркгейм, Р. Мертон), соціальної диференціації, інтеракції (Е. Сазерленд), стигматизації (Г. Беккер, Е. Лемерт, Дж. Г. Мід, Ф. Танненбаум), конфлікту культур (Т. Селлін), «розбитих вікон» (Дж. Келлінг, Дж. Уилсон) у поясненні причин злочинності та механізму криміналізації особистості. Кримінологічні погляди вітчизняних дореволюційних вчених (М. Генрет, А. А. Жижиленко, С. В. Познишев).

ТЕМА № 6. «Феномен злочинності в доктрині кримінології»

Статистичний, системний, інституційний підходи до розуміння злочинності. Злочинність як соціальна практика. Злочинність як феномен: інтегративний підхід до розуміння злочинності. Злочинність як прояв девіантності. Конструктивістський підхід до розуміння феномену злочинності. Злочинність і глобалізація. Злочинність і глокалізація.

ТЕМА № 7. «Детермінація злочинності як об'єкт кримінологічного пізнання»

Поняття та методологічні засади вивчення детермінації злочинності. Основні принципи та закони діалектичного детермінізму у їх застосування до кримінологічних проблем. Види детермінаційних зв'язків між явищами і процесами: причинний, обумовлюючий, функціональний, статистичний, кореляційний, зв'язок станів. Зворотній зв'язок між злочинністю і факторами, що її породжують. Самодетермінація злочинності.

Антропологічні, психологічні, соціологічні, економічні, природничі теорії детермінації злочинності. Комплексний підхід до дослідження проблем детермінації злочинності.

Механізм криміногенної детермінації: 1) фактори детермінації; 2) форми детермінації; 3) зв'язки (зміст) детермінації, їх спрямованість та структура; 4) результат детермінації: а) діяльність частини населення щодо вчинення злочинів – кримінальні практики; б) криміногенні наслідки злочинної

діяльності, що залучені до механізму самодетермінації злочинності – зміни в інформаційній сфері, параметрах масової, колективної, групової та індивідуальної свідомості.

ТЕМА № 8. «Вчення про особистість злочинця як складова доктрини кримінології»

Поняття особистості та особи злочинця. Структура особистості злочинця. Антисуспільна спрямованість особистості злочинця та її рівні. Соціальна дезорганізація, соціально-психологічне відчуження, схильність до однотипної злочинної поведінки як узагальнені риси особистості злочинця.

Обсяг, рівні, межі та способи вивчення особи злочинця в кримінології.

Дискусія про співвідношення соціального і біологічного в особі злочинця.

Комплекс сваволі та ілюзій як джерело антисуспільних якостей особистості (концепція О. М. Костенка).

Джерела та методи отримання інформації про особу злочинця.

ТЕМА № 9. «Механізм індивідуальної злочинної поведінки: доктринальна характеристика»

Поняття та природа механізму індивідуальної злочинної поведінки як аналітичної категорії та онтологічного модусу. Доктринальні підходи до визначення елементів механізму індивідуальної злочинної поведінки. Мотив та мотивація злочинної поведінки. Мотивація вольових, імпульсивних та звичних злочинів. Види імпульсивних злочинів. Проблема осмислення механізму так званих «парадоксальних» злочинів.

Основні мотиви злочинної поведінки: самоствердження (самоактуалізація), захисні, замісні, ігрові мотиви, мотиви самовиправдання.

Обставини, що впливають на формування антисуспільної спрямованості особи. Макросоціальні та мікросоціальні фактори. Криміногенна ситуація. Види криміногенних ситуацій за джерелом виникнення та за змістом.

Посткримінальна поведінка: поняття, сутність, зміст та її роль в циклічності злочинної активності.

Принцип відображення (концепція О. М. Костенка) у пояснення генези кримінальної активності. Раціональна та емоційна форми відображення в етіології злочинної поведінки.

Кримінологічна віктимологія. Роль потерпілого в утворенні криміногенної ситуації. Види віктимної поведінки.

ТЕМА № 10. «Загальна та окремі теорії протидії злочинності»

Загальна теорія протидії злочинності як складова доктрини кримінології: історія та сучасність. Складові загальної теорії протидії злочинності.

Система заходів впливу на злочинність. Визначення та співвідношення понять «протидія», «запобігання», «профілактика», «припинення» злочинів.

Рівні протидії злочинності. Форми спеціально-кримінологічного запобігання злочинам. Нормативно-правове забезпечення протидії злочинності.

Об'єкти, рівні та форми профілактики злочинів. Спеціалізовані та неспеціалізовані суб'єкти профілактики злочинів. Види профілактики злочинів. Групова, індивідуальна, віктимологічна профілактика.

Управління протидією злочинності. Поняття координації діяльності з протидії злочинності. Її види, засоби забезпечення, суб'єкти. Кримінологічне прогнозування та планування як методи управління в системі профілактики злочинів. Види кримінологічних прогнозів, методика кримінологічного прогнозування. Сутність методики узагальненого сценарію. Види кримінологічних планів. Кримінологічне програмування.

Окремі теорії протидії злочинності як елементи доктрини кримінології. Політико-кримінологічна теорія протидії злочинності. Економіко-кримінологічна теорія детінізації економіки. Теоретичні засади соціально-правового механізму протидії злочинності.

ТЕМА № 11. «Доктрина політичної кримінології»

Політична кримінологія як галузь доктрини. Предмет політичної кримінології. Вітчизняний та зарубіжний досвід політико-кримінологічних досліджень. Методологія дослідження політико-кримінологічних проблем. Криміногенність політики: загальнотеоретична характеристика. Концепція політичного злочину. Нюрнберзька та римська концепції політичних злочинів. Поняття та природа політичного злочину. Класифікація політичних злочинів. Релятивізм в оцінці політичного злочину. Національний (внутрішньодержавний) та міжнародний виміри оцінок політичних злочинів. Феномен політичної злочинності. Політичне переслідування як політико-кримінальний феномен. Політичні репресії та терор як політико-кримінальні феномени. Особистість політичного злочинця як складова доктрини політичної кримінології. Детермінація політичної злочинності. Характеристика політичних факторів злочинності в Україні. Концептуальні засади протидії політичній злочинності. Заходи деструкції детермінаційного комплексу політичної злочинності. Протидія відтворенню політичних факторів злочинності в Україні.

ТЕМА № 12. «Доктрина кримінології правотворчості»

Поняття та предмет кримінології правотворчості як галузі доктрини. Поняття та типи нормативно-правової детермінації злочинності. Класифікація нормативно-правових криміногенних факторів. Кримінологічна ефективність нормативно-правового акту як показник його ролі в механізмі загальносоціальної профілактики злочинів. Кримінологічна ефективність спеціалізованого нормативно-правового акту як показник його ролі в механізмі дії спеціально-кримінологічних заходів протидії злочинності. Криміногенна

безпечність нормативно-правового акту як показник відсутності в ньому нормативно-правових криміногенних факторів, тобто таких його положень, які детермінують чи можуть детермінувати злочинність. Кримінологічна експертиза нормативно-правових актів і їх проектів як інструмент протидії відтворенню детермінованої позитивним правом злочинності. Науково-методичні засади організації та проведення кримінологічної експертизи. Антикорупційна експертиза як різновид кримінологічної експертизи нормативно-правових актів і їх проектів. Кримінологічний моніторинг ефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності.

ТЕМА № 13. «Доктрина пенітенціарної кримінології»

Поняття та предмет пенітенціарної кримінології як галузі доктрини. Феномен пенітенціарної злочинності. Сучасний стан та основні закономірності відтворення пенітенціарної злочинності. Злочинність серед засуджених. Злочинність серед персоналу органів та установ виконання покарань. Детермінація пенітенціарної злочинності. Особистість злочинця-засудженого та злочинця-працівника Державної кримінально-виконавчої служби. Поняття та зміст призонізації. Показники призонізації. Призонізація в механізмі індивідуальної злочинної та саморуйнівної поведінки засуджених. Пенітенціарні та позапенітенціарні фактори детермінації призонізації. Кримінально-субкультурна стигматизація засудженого як чинник його призонізації. Насильство в установах виконання покарань закритого типу як чинник призонізації. Концепція протидії призонізації. Спеціально-кримінологічні та індивідуальні заходи запобігання та припинення призонізації.

ТЕМА 14. «Доктринальні засади кримінологічної політики»

Кримінологічна доктрина як основа політики у сфері протидії злочинності. Політика у сфері протидії злочинності, кримінологічна політика, кримінально-правова, кримінально-виконавча політика: поняття та взаємовідношення. Кримінологічна політика як система доктрин нерепресивної протидії злочинності та частина державної соціальної політики. Моделі кримінологічної політики. Тоталітарна кримінологічна політика. Ліберально-гуманістична кримінологічна політика. Квазіліберальна кримінологічна політика. Зміст та напрями реалізації ліберально-гуманістичної концепції кримінологічної політики. Стратегія і тактика втілення ліберально-гуманістичної концепції в кримінологічній політиці України.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва змістового модулю, номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Література, сторінки	Вид контролю
	Всього	з них:						
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота		
Семестр №3								
Тема № 1. Доктрина кримінології: загальнонаукова характеристика	8	2	2		-	4	Основна: № 9, 11–13, 15, 16, 28 Допоміжна: № 3, 6, 27, 37, 52, 72, 73, 84, 85	
Тема № 2. Методологія кримінологічної науки	8	2	2		-	4	Основна: № 9–12, 15, 19, 26, 28 Допоміжна: № 6, 11, 13, 26, 37, 46, 52, 82, 86, 88, 89	
Тема № 3. Антична філософія як джерело доктрини кримінології	8	-	2		-	6	Основна: № 9, 16 Допоміжна: № 27, 52, 64–67, 69, 70	
Тема № 4. Класична школа кримінального права як джерело доктрини кримінології	8	2	2		-	4	Основна: № 6, 9, 16 Допоміжна: № 21, 27, 47, 52, 54, 69, 76	
Тема № 5. Позитивізм в доктрині кримінології: історія та сучасність	8	2	2		-	4	Основна: № 3, 9, 16 Допоміжна: № 4, 26, 27, 30, 48, 69, 73	
Тема № 6. Феномен злочинності в доктрині кримінології	8	2	2		-	4	Основна: № 2–4, 7, 9, 16, 22, 25, 26, 28 Допоміжна: № 13, 26, 31, 32, 43, 46, 56, 85, 90	
Тема № 7. Детермінація злочинності як об’єкт кримінологічного пізнання	8	2	2		-	4	Основна: № 2–4, 6, 7, 9–12, 16, 21–26, 28 Допоміжна: № 13, 26, 46, 85, 88–90	

Тема № 8. Вчення про особистість злочинця як складова доктрини кримінології	8	2	2		-	4	Основна: № 2, 9, 11, 13, 14, 16, 19 Допоміжна: № 9, 13, 26, 35, 36, 51, 74, 80
Тема № 9. Механізм індивідуальної злочинної поведінки: доктринальна характеристика	6	2	2		-	2	Основна: № 1, 3, 9, 11, 16, 19, 26 Допоміжна: № 35, 36, 51, 72, 85
Тема № 10. Загальна та окремі теорії протидії злочинності	8	2	2		-	4	Основна № 2–12, 16–18, 21, 22, 24, 25, 29 Допоміжна: № 8, 12, 36, 41, 42, 44–46, 56, 71, 78, 85
Тема № 11. Доктрина політичної кримінології	14	4	4		-	6	Основна: № 12, 22, 24 Допоміжна: № 2, 5, 14, 19, 20, 22–25, 28, 31, 33, 34, 38–40, 48–50, 58, 59, 61, 81
Тема № 12. Доктрина кримінології правотворчості	12	2	4			6	Основна: № 16, 17, 23 Допоміжна: № 1, 7, 29, 30, 53, 55, 57, 60, 62, 71, 75, 77, 79, 83, 79, 87
Тема № 13. Доктрина пенітенціарної кримінології	8	2	2			4	Основна: № 2, 9, 10, 16, 20 Допоміжна: № 63, 80
Тема № 14. Доктринальні засади кримінологічної політики	8	2	2			4	Основна: № 3–5, 7–11, 16, 17, 24 Допоміжна: № 10, 15–18, 36, 37, 70
Всього за семестр № 4	120	28	32		-	60	

екза
мен

4.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва змістового модулю, номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Література, сторінки	Вид контролю
	Всього	з них:						
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота		
Семестр №3								
Тема № 1. Доктрина кримінології: загальнонаукова характеристика	8	2	2		-	4	Основна: № 9, 11–13, 15, 16, 28 Допоміжна: № 3, 6, 27, 37, 52, 72, 73, 84, 85	
Тема № 2. Методологія кримінологічної науки	8	2	2		-	4	Основна: № 9–12, 15, 19, 26, 28 Допоміжна: № 6, 11, 13, 26, 37, 46, 52, 82, 86, 88, 89	
Тема № 3. Антична філософія як джерело доктрини кримінології	8	-	-	-	-	8	Основна: № 9, 16 Допоміжна: № 27, 52, 64–67, 69, 70	
Тема № 4. Класична школа кримінального права як джерело доктрини кримінології	8	-	-	-	-	8	Основна: № 6, 9, 16 Допоміжна: № 21, 27, 47, 52, 54, 69, 76	
Тема № 5. Позитивізм в доктрині кримінології: історія та сучасність	8	-	-	-	-	8	Основна: № 3, 9, 16 Допоміжна: № 4, 26, 27, 30, 48, 69, 73	
Тема № 6. Феномен злочинності в доктрині кримінології	8	2	2		-	8	Основна: № 2–4, 7, 9, 16, 22, 25, 26, 28 Допоміжна: № 13, 26, 31, 32, 43, 46, 56, 85, 90	
Тема № 7. Детермінація злочинності як об’єкт кримінологічного пізнання	8	2	2		-	6	Основна: № 2–4, 6, 7, 9–12, 16, 21–26, 28 Допоміжна: № 13,	

							26, 46, 85, 88–90
Тема № 8. Вчення про особистість злочинця як складова доктрини кримінології	8	2	2		-	4	Основна: № 2, 9, 11, 13, 14, 16, 19 Допоміжна: № 9, 13, 26, 35, 36, 51, 74, 80
Тема № 9. Механізм індивідуальної злочинної поведінки: доктринальна характеристика	6	-	2		-	4	Основна: № 1, 3, 9, 11, 16, 19, 26 Допоміжна: № 35, 36, 51, 72, 85
Тема № 10. Загальна та окремі теорії протидії злочинності	8	-	2		-	6	Основна: № 2–12, 16–18, 21, 22, 24, 25, 29 Допоміжна: № 8, 12, 36, 41, 42, 44–46, 56, 71, 78, 85
Тема № 11. Доктрина політичної кримінології	14	-	-	-	-	14	Основна: № 12, 22, 24 Допоміжна: № 2, 5, 14, 19, 20, 22–25, 28, 31, 33, 34, 38–40, 48–50, 58, 59, 61, 81
Тема № 12. Доктрина кримінології правотворчості	12	-	-	-		12	Основна: № 16, 17, 23 Допоміжна: № 1, 7, 29, 30, 53, 55, 57, 60, 62, 71, 75, 77, 79, 83, 79, 87
Тема № 13. Доктрина пенітенціарної кримінології	8	-	-	-		8	Основна: № 2, 9, 10, 16, 20 Допоміжна: № 63, 80
Тема № 14. Доктринальні засади кримінологічної політики	8	-	-	-		8	Основна: № 3–5, 7–11, 16, 17, 24 Допоміжна: № 10, 15–18, 36, 37, 70
Всього за семестр	120	10	14		-	96	екзамен

4.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Завдання що виносяться на самостійну роботу		Література:
	Тема № 1: Доктрина кримінології: загальнонаукова характеристика	Основна: № 9, 11–13,

	<p>Засвоїти навчальну інформацію з наступних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, зміст та функції доктрини кримінології. 2. Співвідношення доктрини кримінології з правовою доктриною. 3. Категоріальний апарат кримінології як сегмент наукового дискурсу. 4. Доктрина кримінології як джерело кримінологічної практики. 5. Історія розвитку кримінологічної доктрини. Формацийний та цивілізаційний підходи до періодизації генези наукової кримінологічної думки. 	<p>15, 16, 28</p> <p>Допоміжна: № 3, 6, 27, 37, 52, 72, 73, 84, 85</p>
	<p>Тема № 2: Методологія кримінологічної науки</p> <p>Засвоїти навчальну інформацію з наступних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття методології кримінологічної науки. 2. Доктрина кримінології в контексті матеріалістичної діалектики. 3. Закони та категорії матеріалістичної діалектики і їх інтерпретація в кримінологічній теорії. 4. Положення історичного матеріалізму та їх зв'язок з доктриною кримінології. 5. Метафізичний метод в кримінологічній доктрині. 6. Наукова критика матеріалістичної діалектики як методології кримінологічної доктрини. 7. Синергетика і доктрина кримінології. 8. Екзистенціалізм та феноменологія як методологічні підходи в кримінології. 9. Концепція соціального натуралізму як методологічний базис кримінологічних досліджень 	<p>Основна: № 9–12, 15, 19, 26, 28</p> <p>Допоміжна: № 6, 11, 13, 26, 37, 46, 52, 82, 86, 88, 89</p>
	<p>Тема № 3. Антична філософія як джерело доктрини кримінології</p> <p>Засвоїти навчальну інформацію з наступних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Політико-кримінологічні погляди Аристотеля, Демокріта, Сократа. 2. Політико-кримінологічні ідеї Платона у діалогах «Держава», «Закони», «Горгій». 3. Політико-кримінологічні ідеї Платона у трактаті «Політик». 4. Платонівська концепція права народу на повстання («на скасування урядової форми») та її законодавче втілення. 5. Ідея антропоцентризму Протагора та її сучасне осмислення крізь призму завдань кримінологічної науки. 6. Антропоцентризм та гуманізм як основа ліберальної моделі соціального управління, кримінологічної політики. 	<p>Основна: № 9, 16</p> <p>Допоміжна: № 27, 52, 64–67, 69, 70</p>
	<p>Тема № 4. Класична школа кримінального права як джерело доктрини кримінології</p> <p>Засвоїти навчальну інформацію з наступних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Епоха Просвітництва та класична школа кримінального права: логіка загальноцивілізаційного підйому та її вплив на доктрину кримінології. 2. Кримінологічні ідеї у працях К. А. Гельвеція «Про 	<p>Основна: № 6, 9, 16</p> <p>Допоміжна: № 21, 27, 47, 52, 54, 69, 76</p>

		<p>людину» (1773 р.), П. Гольбаха «Природна політика, або бесіди про істинні принципи управління» (1771 р.) та їх сучасне осмислення.</p> <p>3. Кримінологічні ідеї у працях Дж. Локка «Два трактати про правління» (1693 р.) та Г. Гроція «Про право війни і миру» (1725 р.) і їх сучасне осмислення.</p> <p>4. Кримінологічна ідеї Ч. Беккарія у праці «Про злочини та покарання» (1764 р.) та їх сучасне осмислення.</p> <p>5. Кримінологічна ідеї Ш.-Л. Монтеск'є у працях «Про дух законів» (1748 р.), «Міркування про причини величі та падіння римлян» (1734 р.) та їх сучасне осмислення.</p> <p>6. Кримінологічна ідеї у працях Ж.-Ж. Руссо «Про суспільний договір, або Принципи політичного Права» (1762 р.), С. Пуфендорфа «Про природне право та право націй» (1670 р.), Б. Спінози «Політичний трактат» (1677 р.) та їх сучасне осмислення.</p>	
Тема № 5. Позитивізм в доктрині кримінології: історія та сучасність		<p>Засвоїти навчальну інформацію з наступних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічний, соціологічний, антропологічний позитивізм та їх вплив на кримінологічні концепції XIX – сер. XX ст.ст. 2. Статистичні дослідження злочинності А. Геррі та А. Кетле. 3. Кримінологічні погляди Г. Тарда. 4. Пояснення генези злочинної поведінки у працях Й. Брейера, З. Фрейда, К. Юнга (психоаналітичні концепції злочинів). 5. Клінічна кримінологія. Кримінологічна спадщина Р. Гарофало, Ф. Граматика, Ч. Ломброзо, Б. Скіннера, та Е. Феррі. 6. Теорія небезпечного стану Ж. Пінаталя. 7. Концепції розумової відсталості злочинців (Г. Годдард), конституційної схильності до злочину (М. Шлапп, Е. Хуттон). 8. Концепції гормональної, нейронної та генетичної зумовленості злочинної поведінки (М. Ашберг, Й. Ланге, П. Нордстрьом, Е. Подольські, М. Штумпфль). 9. Закономірності розвитку соціологічного позитивізму в кримінології. 10. Теорія аномії (Е. Дюркгейм, Р. Мертон). 11. Теорія соціальної диференціації, інтеракції (Е. Сазерленд). 12. Теорія стигматизації (Г. Беккер, Е. Лемерт, Дж. Г. Мід Ф. Танненбаум). 13. Теорія конфлікту культур (Т. Селлін). 14. Теорія «розбитих вікон» (Дж. Келлінг, Дж. Уилсон) у поясненні причин злочинності та механізму криміналізації особистості. 15. Кримінологічні погляди вітчизняних дореволюційних вчених (М. Генрет, А. А. Жижиленко, С. В. Познишев). 	<p>Основна: № 3, 9, 16</p> <p>Допоміжна: № 4, 26, 27, 30, 48, 69, 73</p>
Тема № 6. Феномен злочинності в доктрині кримінології			Основна: № 2–4, 7, 9,

	<p>Засвоїти навчальну інформацію з наступних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Статистичний підхід до розуміння злочинності (радянська кримінологічна традиція). 2. Системний підхід до розуміння злочинності. 3. Інституційний підхід до розуміння злочинності. 4. Діяльнісний підхід до розуміння злочинності 5. Конструктивістський підхід до розуміння злочинності. 6. Інтегративна концепція феномену злочинності. 7. Злочинність і глобалізація. 8. Злочинність і глокалізація. 	<p>16, 22, 25, 26, 28</p> <p>Допоміжна: № 13, 26, 31, 32, 43, 46, 56, 85, 90</p>
	<p>Тема № 7. Детермінація злочинності як об'єкт кримінологічного пізнання</p> <p>Засвоїти навчальну інформацію з наступних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та методологічні засади вивчення детермінації злочинності. 2. Основні принципи та закони діалектичного детермінізму у їх застосування до кримінологічних проблем. 3. Види детермінаційних зв'язків між явищами і процесами: причинний, обумовлюючий, функціональний, статистичний, кореляційний, зв'язок станів.. 4. Зворотній зв'язок між злочинністю і факторами, що її породжують. Самодетермінація злочинності. 5. Антропологічні, психологічні, соціологічні, економічні, природничі теорії детермінації злочинності. 6. Механізм криміногенної детермінації. 	<p>Основна: № 2–4, 6, 7, 9–12, 16, 21–26, 28</p> <p>Допоміжна: № 13, 26, 46, 85, 88–90</p>
	<p>Тема № 8. Вчення про особистість злочинця як складова доктрини кримінології</p> <p>Засвоїти навчальну інформацію з наступних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття особистості та особи злочинця. Структура особистості злочинця. 2. Антисупільна спрямованість особистості злочинця та її рівні. 3. Соціальна дезорганізація, соціально-психологічне відчуження, схильність до однотипної злочинної поведінки як узагальнені риси особистості злочинця. 4. Обсяг, рівні, межі та способи вивчення особи злочинця в кримінології. 5. Дискусія про співвідношення соціального і біологічного в особі злочинця. 6. Комплекс сваволі та ілюзій як джерело антисупільних якостей особистості (концепція О. М. Костенка). 7. Джерела та методи отримання інформації про особу злочинця. 	<p>Основна: № 2, 9, 11, 13, 14, 16, 19</p> <p>Допоміжна: № 9, 13, 26, 35, 36, 51, 74, 80</p>
	<p>Тема № 9. Механізм індивідуальної злочинної поведінки: доктринальна характеристика</p> <p>Засвоїти навчальну інформацію з наступних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та природа механізму індивідуальної злочинної поведінки як аналітичної категорії та онтологічного модусу. 2. Доктринальні підходи до визначення елементів 	<p>Основна: № 1, 3, 9, 11, 16, 19, 26</p> <p>Допоміжна: № 35, 36, 51, 72, 85</p>

	<p>механізму індивідуальної злочинної поведінки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Мотив та мотивація злочинної поведінки.. 4. Мотивація вольових, імпульсивних та звичних злочинів. Види імпульсивних злочинів. 5. Проблема осмислення механізму так званих «парадоксальних» злочинів. 6. Основні мотиви злочинної поведінки: самоствердження (самоактуалізація), захисні, замісні, ігрові мотиви, мотиви самовиправдання. 7. Обставини, що впливають на формування антисуспільної спрямованості особи. 8. Криміногенна ситуація. Види криміногенних ситуацій за джерелом виникнення та за змістом. 9. Посткримінальна поведінка: поняття, сутність, зміст та її роль в циклічності злочинної активності. 10. Принцип відображення (концепція О. М. Костенка) у пояснення генези кримінальної активності. Раціональна та емоційна форми відображення в етіології злочинної поведінки. 11. Кримінологічна віктимологія. 	
	<p>Тема № 10. Загальна та окремі теорії протидії злочинності</p> <p>Ознайомитися та засвоїти наступні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна теорія протидії злочинності як складова доктрини кримінології: історія та сучасність. 2. Складові загальної теорії протидії злочинності. 3. Система заходів впливу на злочинність. 4. Рівні протидії злочинності. Форми спеціально-кримінологічного запобігання злочинам. Нормативно-правове забезпечення протидії злочинності. 5. Індивідуальна профілактика злочинів: доктринальні проблеми та шляхи їх наукового вирішення. 6. Кримінологічне прогнозування та планування як методи управління в системі профілактики злочинів.. 7. Види кримінологічних прогнозів, методика кримінологічного прогнозування. Сутність методики узагальненого сценарію. 8. Види кримінологічних планів. Кримінологічне програмування. 9. Окремі теорії протидії злочинності як елементи доктрини кримінології: гносеологічний статус. 10. Політико-кримінологічна теорія протидії злочинності. 11. Економіко-кримінологічна теорія детінізації економіки.. 12. Теоретичні засади соціально-правового механізму протидії злочинності. 	<p>Основна № 2–12, 16–18, 21, 22, 24, 25, 29</p> <p>Допоміжна: № 8, 12, 36, 41, 42, 44–46, 56, 71, 78, 85</p>
	<p>Тема № 11. Доктрина політичної кримінології</p> <p>Ознайомитися та засвоїти наступні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Політична кримінологія як галузь доктрини: поняття, предмет, задачі. 2. Вітчизняний та зарубіжний досвід політико-кримінологічних досліджень. 3. Методологія дослідження політико-кримінологічних проблем. 	<p>Основна: № 12, 22, 24</p> <p>Допоміжна: № 2, 5, 14, 19, 20, 22–25, 28, 31, 33, 34, 38–40, 48–50, 58, 59, 61, 81</p>

		<ol style="list-style-type: none"> 4. Криміногенність політики: загальнотеоретична характеристика. 5. Поняття та природа політичного злочину. 6. Нюрнберзька та римська концепції політичних злочинів. 7. Класифікація політичних злочинів. 8. Релятивізм в оцінці політичного злочину. Національний (внутрішньодержавний) та міжнародний виміри оцінок політичних злочинів. 9. Феномен політичної злочинності. 10. Політичні переслідування та терор як політико-кримінальні феномени. 11. Тероризм та екстремізм як політико-кримінальні феномени. 12. Особистість політичного злочинця як складова доктрини політичної кримінології. 13. Детермінація політичної злочинності. 14. Концептуальні засади протидії політичній злочинності. Заходи деструкції детермінаційного комплексу політичної злочинності. 	
		Тема № 12. Доктрина кримінології правотворчості	Основна: № 16, 17, 23
		<p>Ознайомитися та засвоїти наступні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та предмет кримінології правотворчості як галузі доктрини. 2. Методологічні проблеми праворозуміння. Типи праворозуміння. 3. Поняття та типи нормативно-правової детермінації злочинності. 4. Класифікація нормативно-правових криміногенних факторів. 5. Кримінологічна ефективність нормативно-правового акту як показник його ролі в механізмі загальносоціальної профілактики злочинів. 6. Кримінологічна ефективність спеціалізованого нормативно-правового акту як показник його ролі в механізмі дії спеціально-кримінологічних заходів протидії злочинності. 7. Криміногенна безпечність нормативно-правового акту як показник відсутності в ньому нормативно-правових криміногенних факторів. 8. Кримінологічна експертиза нормативно-правових актів і їх проектів як інструмент протидії відтворенню детермінованої позитивним правом злочинності. 9. Науково-методичні засади організації та проведення кримінологічної експертизи. 10. Проект Закону України «Про кримінологічну експертизу нормативно-правових актів і їх проектів»: наукові та політико-кримінологічні проблеми розробки і прийняття. 11. Антикорупційна експертиза як різновид кримінологічної експертизи нормативно-правових актів і їх проектів. 	Допоміжна: № 1, 7, 29, 30, 53, 55, 57, 60, 62, 71, 75, 77, 79, 83, 79, 87

		<p>12. Поняття та види кримінологічного моніторингу.</p> <p>13. Кримінологічний моніторинг ефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності як інструмент управління у сфері анти кримінальної діяльності.</p> <p>14. Науково-методичні засади кримінологічного моніторингу ефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності.</p>	
		Тема № 13. Доктрина пенітенціарної кримінології	Основна: № 2, 9, 10, 16, 20 Допоміжна: № 63, 80
		<p>Ознайомитися та засвоїти наступні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та предмет пенітенціарної кримінології як галузі доктрини. 2. Феномен пенітенціарної злочинності. 3. Сучасний стан та основні закономірності відтворення пенітенціарної злочинності. 4. Злочинність серед засуджених: природа, детермінанти, закономірності відтворення. 5. Злочинність серед персоналу органів та установ виконання покарань: природа, детермінанти, закономірності відтворення. 6. Особистість злочинця-засудженого та злочинця-працівника Державної кримінально-виконавчої служби. 7. Поняття, зміст та показники призонізації. 8. Призонізація в механізмі індивідуальної злочинної та саморуйнівної поведінки засуджених. 9. Пенітенціарні та позапенітенціарні фактори детермінації призонізації. 10. Кримінально-субкультурна стигматизація засудженого як чинник його призонізації. 11. Скандинавська модель пенітенціарної системи: кримінологічний аналіз. 12. Концепція протидії призонізації. 	
		Тема 14. Доктринальні засади кримінологічної політики	Основна: № 3–5, 7–11, 16, 17, 24 Допоміжна: № 10, 15–18, 36, 37, 70
		<p>Ознайомитися та засвоїти наступні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кримінологічна доктрина як основа політики у сфері протидії злочинності.. 2. Політика у сфері протидії злочинності, кримінологічна політика, кримінально-правова, кримінально-виконавча політика: поняття та взаємовідношення. 3. Кримінологічна політика як система доктрин нерепресивної протидії злочинності та частина державної соціальної політики. 4. Моделі кримінологічної політики.. 5. Ліберально-гуманістична кримінологічна політика. 6. Зміст та напрями реалізації ліберально-гуманістичної концепції кримінологічної політики. 7. Стратегія і тактика втілення ліберально-гуманістичної концепції в кримінологічній політиці України. 	

5. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

5.1. Теми рефератів

1. Кримінологічна та кримінально-правова доктрина: зміст та співвідношення.
2. Теорія аномії у поясненні причин злочинності.
3. Теорія гену злочинності.
4. Теорія соціальної диференціації.
5. Аболіціоністська кримінологія: основні положення та напрямки їх використання в кримінологічній практиці.
6. Миротворча кримінологія: основні положення та напрямки їх використання в кримінологічній практиці.
7. Радикальна кримінологія: основні положення та напрямки їх використання в кримінологічній практиці.
8. Теорія конститутивної схильності до злочинів.
9. Теорія конфлікту культур.
10. Теорія природженого злочинця.
11. Теорія розумової відсталості злочинців.
12. Теорія соціальної дезорганізації.
13. Теорія стигматизації (інтерації).
14. Злочинність як властивість суспільства.
15. Злочинність як інституційне явище.
16. Проблемні питання розуміння злочинності як системи.
17. Теорія природженого злочинця Ч. Ломброзо: зміст та критичний аналіз.
18. Біопсихологічний підхід до вивчення причин та умов злочинності.
19. Соціологічний напрямок в кримінології, його основні ідеї та течії.
20. Сучасні вітчизняні кримінологічні теорії.
21. Основні напрями в сучасній зарубіжній кримінології.
22. Теорія аномії Е. Дюркгейма та Р. Мертон: зміст та можливості застосування для дослідження сучасної злочинності в Україні.
23. Поняття особистості в психології та соціології.
24. Співвідношення особи й особистості.
25. Діяльність як фактор формування особистості.
26. Теоретичні підходи до вивчення структури особистості та їх значення для дослідження особи злочинця.
27. Соціально-демографічні та морально-психологічні риси особистості злочинця.
28. Соціальні та біологічні фактори формування особистості злочинця: характеристика та співвідношення.
29. Зв'язок психічних розладів (захворювань) зі злочинною поведінкою.
30. Акцентуації характеру: поняття, види та криміногенне значення.
31. Механізми психологічного захисту на стадії постзлочинної поведінки: поняття та характеристика.
32. Мотиви та мотивація злочинної поведінки.
33. Психологічні особливості процесу цілепокладання.

34. Поняття та значення волі в процесі детермінації та розгортанні механізму індивідуальної злочинної поведінки.
35. Поняття методу, методики, методології.
36. Поняття й ознаки кримінологічного дослідження.
37. Поняття та загальна характеристика методики і методології кримінологічного дослідження.
38. Класифікація методів кримінологічного дослідження.
39. Характеристика статистичних і математичних методів кримінологічного дослідження.
40. Характеристика опитування як методу кримінологічного дослідження.
41. Вимоги, що висуваються для складання анкет при проведенні анкетування.
42. Характеристика соціологічного спостереження як методу кримінологічного дослідження.
43. Характеристика соціологічного (кримінологічного) експерименту як методу кримінологічного дослідження.
44. Характеристика та застосування методу експертних оцінок в кримінологічних дослідженнях.
45. Характеристика контент-аналізу як методу кримінологічного дослідження.
46. Характеристика психологічних методів кримінологічних досліджень.
47. Етапи та процедура організації й здійснення кримінологічного дослідження.
48. Кримінологічна політика: поняття, характеристика, співвідношення з іншими видами державної політики.
49. Програмування протидії злочинності: поняття та характеристика.
50. Стратегії протидії злочинності.
51. Значення і місце кримінально-правових заходів в системі протидії злочинності.
52. Кримінологічне прогнозування як вид наукового передбачення майбутнього: поняття та характеристика.
53. Цілі та завдання кримінологічного прогнозування.
54. Прогностика як загальнонаукова база кримінологічного прогнозування: характеристика основних положень.
55. Класифікація та характеристика видів кримінологічних прогнозів.
56. Характеристика методів кримінологічного прогнозування: екстраполяція, моделювання, експертні оцінки, метод узагальненого сценарію.
57. Застосування кримінологічного експерименту з метою виконання завдань кримінологічного прогнозування.
58. Поняття та характеристика кримінологічного планування.
59. Види кримінологічних планів.
60. Вимоги, що висуваються до плану протидії (профілактики) злочинності.
61. Проблеми кримінологічного забезпечення нормотворчого процесу в Україні.

62. Експертиза у галузі права: поняття, сутність та види.
63. Експертологічна характеристика класу кримінологічних експертиз.
64. Кримінологічна експертиза нормативно-правових актів як засіб протидії злочинності.
65. Поняття нормативно-правових детермінант злочинності та нормативно-правових криміногенних ризиків.
66. Об'єкт та предмет кримінологічної експертизи нормативно-правових актів і їх проектів
67. Позитивістська концепція праворозуміння.
68. Психологічна концепція праворозуміння.
69. Історична школа права.
70. Концепція природного права та її вплив на доктрину кримінології правотворчості.
71. Критерії кримінологічної ефективності правового регулювання суспільних відносин у сфері протидії злочинності.
72. Методика кримінологічної експертизи нормативно-правових актів і їх проектів.
73. Проблеми ефективності кримінологічної експертизи нормативно-правових актів.
74. Кримінологічний моніторинг ефективності правового регулювання як інструмент протидії злочинності.
75. Методика кримінологічного моніторингу ефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності.
76. Реалізація у правозастосовній практиці результатів кримінологічного моніторингу ефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності.
77. Реалізація у правотворчості результатів кримінологічного моніторингу ефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності.
78. Напрями кримінологічного моніторингу ефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності.
79. Форми кримінологічного моніторингу ефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності.
80. Характеристика криміногенних елементів соціально-психологічної адаптації засуджених до позбавлення волі як змісту призонізації.
81. Індивідуальні заходи запобігання призонізації.
82. Кримінологічний аналіз рівня, динаміки і структури факторів призонізації.
83. Кримінальна субкультура як фактор призонізації.
84. Соціально-психологічне відчуження та стигматизація як елемент механізму призонізації засуджених.
85. Депеналізація кримінального законодавства як напрям протидії призонізації.
86. Протидія насильству над засудженими як напрям запобігання призонізації.
87. Геополітичні фактори злочинності в Україні.

88. Політико-правові фактори злочинності в Україні.
89. Наукові засади формування стратегій інтеграції політичної системи та протидії злочинності.
90. Стратегії інтеграції політичної та кримінологічної практики.
91. Типологія політичних злочинців.
92. Концептуальні засади протидії політичній злочинності.
93. Політичне переслідування як соціально-правовий феномен : кримінологічний аспект.
94. Політичні репресії та терор як соціально-правові феномени : кримінологічний аспект.
95. Культурні фактори оцінок політичних злочинів у міжнародному вимір.
96. Криміногенність політичного режиму: загальнотеоретична кримінологічна характеристика.
97. Кримінологічна класифікація політичних злочинів.
98. Політичний антикриміналізм як доктринальна складова кримінологічної політики.
99. Політико-кримінологічна технологія масового спротиву: підстави застосування та особливості аналізу в контексті протидії злочинності.
100. Перспективи розвитку політичної кримінології в контексті проблем глобального управління.
101. Політична корупція в Україні: феномен та детермінація.
102. Політико-економічні фактори злочинності в Україні.
103. Характеристика мотивації політичного злочину.

5.2. Теми наукових доповідей

1. Кримінологічне законодавство: поняття, система, напрями розвитку.
2. Кримінологічна експертиза нормативно-правових актів і їх проектів.
3. Кримінологічний моніторинг ефективності правового регулювання.
4. Пенітенціарна злочинність.
5. Кримінологічна політика України: концептуалізація та програмування.
6. Кримінологічна безпека: поняття, зміст та стратегії забезпечення.
7. Формаційні та цивілізаційні критерії розвитку доктрини кримінології.

6. Методи навчання

Навчання з дисципліни проходить у формі лекцій, семінарських занять та самостійної роботи.

Лекційні заняття передбачають викладення нового теоретичного матеріалу викладачем, сприйняття цього матеріалу здобувачами. За своїм змістом лекції охоплюють основний теоретичний матеріал найважливіших тем навчальної дисципліни. Лекції проводяться з використанням сучасного мультимедійного обладнання лекційних залів та спеціалізованої аудиторії кафедри, методів візуалізації (наглядності) навчального матеріалу за допомогою електронних презентацій .

Семінарські заняття – форма навчального заняття, при якому викладач організує обговорення попередньо визначених питань, а вирішення семінарських завдань, до яких здобувачі повинні завчасно готувати. Результати самостійної роботи по підготовці до заняття, та безпосередня робота на занятті фіксується в робочому зошиті семінарських занять, ведення якого обов'язково для кожного здобувача. Робота на практичному занятті також передбачає доповіді за попередньо підготовленими здобувачами рефератами. Контрольні питання та рекомендації з підготовки до заняття викладені у Методичні рекомендації семінарських занять, які підготувала кафедра для вивчення кримінології. Викладач оцінює виступи здобувачів, їх активність у дискусії, рівень знань та умінь формулювати і відстоювати свою позицію тощо.

Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом здобувачем у час, вільний від аудиторних навчальних занять. Самостійна робота здобувача складається з опрацювання конспекту лекцій, підготовки до семінарських занять, самостійного освоєння навчального матеріалу по окремим темам, щодо яких не передбачені аудиторні заняття, ознайомлення з нормативними актами та рекомендованою літературою, а також самостійне виконання індивідуальних завдань, передбачених цією програмою.

Індивідуальна самостійна робота передбачає виконання отриманого завдання: реферату (обирається здобувачем самостійно відповідно до переліку тем рефератів в робочій навчальній програмі), наукового повідомлення (під час роботи у науковому гуртку кафедри погоджується на індивідуальній консультації викладача, що проводить семінарські заняття).

7. Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль(екзамен)

1. Поняття наукової доктрини. Поняття, зміст та функції доктрини кримінології.
2. Наукові підходи до визначення гносеологічної природи доктрини кримінології.
3. Міждисциплінарний характер доктрини кримінології.
4. Співвідношення доктрини кримінології з правовою доктриною.
5. Категоріальний апарат кримінології як сегмент наукового дискурсу.
6. Доктрина кримінології як джерело кримінологічної практики.
7. Історія розвитку кримінологічної доктрини. Формаційний та цивілізаційний підходи до періодизації генези наукової кримінологічної думки.
8. Доктрина кримінології в контексті матеріалістичної діалектики.
9. Закони та категорії матеріалістичної діалектики і їх інтерпретація в кримінологічній теорії.
10. Положення історичного матеріалізму та їх зв'язок з доктриною кримінології.
11. Метафізичний метод в кримінологічній доктрині.
12. Наукове та релігійне пізнання в кримінологічній теорії..
13. Синергетика і доктрина кримінології.
14. Екзистенціалізм та феноменологія як методологічні підходи в кримінології.

15. Політико-кримінологічні погляди Аристотеля, Демокріта, Платона, Сократа.
16. Платонівська концепція права народу на повстання («на скасування урядової форми») та її законодавче втілення.
17. Ідея антропоцентризму Протагора та її сучасне осмислення крізь призму завдань кримінологічної науки.
18. Епоха Просвітництва та класична школа кримінального права: логіка загальноцивілізаційного підйому та її вплив на доктрину кримінології.
19. Кримінологічні ідеї у працях К. А. Гельвеція, Дж. Говарда, П. Гольбаха, Г. Гроція.
20. Кримінологічні погляди Ч. Беккарія.
21. Кримінологічні погляди І. Бентама, Дж. Локка, Ш.-Л. Монтеск'є.
22. Кримінологічні погляди Ж.-Ж. Руссо, С. Пуфендорфа, Б. Спінози.
23. Позитивізм в кримінології. Психологічний, соціологічний, антропологічний позитивізм та їх вплив на кримінологічні концепції.
24. Статистичні дослідження злочинності А. Геррі та А. Кетле.
25. Кримінологічні погляди Г. Тарда.
26. Пояснення генези злочинної поведінки у працях Й. Брейєра, З. Фрейда, К. Юнга.
27. Кримінологічна спадщина Р. Гарофало, Ф. Граматика, Ч. Ломброзо, Б. Скіннера, та Е. Феррі.
28. Теорія небезпечного стану Ж. Пінаталія.
29. Концепції розумової відсталості злочинців (Г. Годдард), конституційної схильності до злочину (М. Шлапп, Е. Хуттон).
30. Закономірності розвитку соціологічного позитивізму в кримінології.
31. Загальне поняття кримінальної детермінації. Види зв'язків між явищами.
32. Теорія аномії (Е. Дюркгейм, Р. Мертон) та її інтерпретація в доктрині кримінології.
33. Теорія соціальної диференціації, інтеракції (Е. Сазерленд) та її інтерпретація в доктрині кримінології.
34. Теорія стигматизації (Г. Беккер, Е. Лемерт, Дж. Г. Мід Ф. Танненбаум) та її інтерпретація в доктрині кримінології.
35. Теорія конфлікту культур (Т. Селлін) та її інтерпретація в доктрині кримінології.
36. Теорія «розбитих вікон» (Дж. Келлінг, Дж. Уилсон) та її інтерпретація в доктрині кримінології.
37. Кримінологічні погляди вітчизняних дореволюційних вчених (М. Генрет, А. А. Жижиленко, С. В. Познишев).
38. Ідеологічні засади радянської кримінологічної думки.
39. Статистичний, системний, інституційний, конструктивістський, синтетичний підходи до розуміння злочинності.
40. Злочинність і глобалізація.
41. Злочинність і глокалізація.
42. Поняття та методологічні засади вивчення детермінації злочинності.

43. Основні принципи та закони діалектичного детермінізму у їх застосування до кримінологічних проблем.
44. Самодетермінація злочинності: поняття, зміст та методологія дослідження.
45. Механізм криміногенної детермінації
46. Доктринальні підходи до вивчення особистості злочинця.
47. Антисупільна спрямованість особистості злочинця та її рівні
48. Соціальна дезорганізація, соціально-психологічне відчуження, схильність до однотипної злочинної поведінки як узагальнені риси особистості злочинця.
49. Комплекс сваволі та ілюзій як джерело антисупільних якостей особистості (концепція О. М. Костенка).
50. Поняття та природа механізму індивідуальної злочинної поведінки.
51. Доктринальні підходи до визначення елементів механізму індивідуальної злочинної поведінки.
52. Мотив та мотивація злочинної поведінки.
53. Мотивація вольових, імпульсивних та звичних злочинів.
54. Основні мотиви злочинної поведінки: самоствердження (самоактуалізація), захисні, замісні, ігрові мотиви, мотиви самовиправдання.
55. Посткримінальна поведінка: поняття, сутність, зміст та її роль в циклічності злочинної активності.
56. Принцип відображення (концепція О. М. Костенка) у пояснення генези кримінальної активності.
57. Раціональна та емоційна форми відображення в етіології злочинної поведінки.
58. Кримінологічна віктимологія. Роль потерпілого в утворенні криміногенної ситуації.
59. Загальна теорія протидії злочинності як складова доктрини кримінології: історія та сучасність.
60. Складові загальної теорії протидії злочинності.
61. Система заходів впливу на злочинність.
62. Рівні протидії злочинності.
63. Управління протидією злочинності.
64. Кримінологічне прогнозування та планування як методи управління в системі профілактики злочинів.
65. Види кримінологічних прогнозів, методика кримінологічного прогнозування.
66. Види кримінологічних планів. Кримінологічне програмування.
67. Окремі теорії протидії злочинності як елементи доктрини кримінології.
68. Політико-кримінологічна теорія протидії злочинності: загальні положення.
69. Економіко-кримінологічна теорія детінізації економіки.
70. Теоретичні засади соціально-правового механізму протидії злочинності.
71. Політична кримінологія як галузь доктрини: поняття, предмет, задачі і

функції.

72. Вітчизняний та зарубіжний досвід політико-кримінологічних досліджень.

73. Методологія дослідження політико-кримінологічних проблем.

74. Криміногенність політики: загальнотеоретична характеристика.

75. Концепція політичного злочину.

76. Поняття та природа політичного злочину.

77. Класифікація політичних злочинів.

78. Національний (внутрішньодержавний) та міжнародний виміри оцінок політичних злочинів.

79. Нюрнберзька та римська концепції міжнародних політичних злочинів.

80. Феномен політичної злочинності: поняття та природа.

81. Політичне переслідування як політико-кримінальний феномен.

82. Політичні репресії та терор як політико-кримінальні феномени.

83. Особистість політичного злочинця як складова доктрини політичної кримінології.

84. Детермінація політичної злочинності.

85. Концептуальні засади протидії політичній злочинності.

86. Поняття та предмет кримінології правотворчості як галузі доктрини.

87. Поняття та типи нормативно-правової детермінації злочинності.

88. Класифікація нормативно-правових криміногенних факторів.

89. Кримінологічна ефективність нормативно-правового акту як показник його ролі в механізмі загальносоціальної профілактики злочинів.

90. Кримінологічна ефективність спеціалізованого нормативно-правового акту як показник його ролі в механізмі дії спеціально-кримінологічних заходів протидії злочинності.

91. Криміногенна безпечність нормативно-правового акту як показник відсутності в ньому нормативно-правових криміногенних факторів.

92. Кримінологічна експертиза нормативно-правових актів і їх проектів як інструмент протидії відтворенню детермінованої позитивним правом злочинності.

93. Науково-методичні засади організації та проведення кримінологічної експертизи нормативно-правових актів і їх проектів.

94. Антикорупційна експертиза як різновид кримінологічної експертизи нормативно-правових актів і їх проектів.

95. Кримінологічний моніторинг ефективності правового регулювання у сфері протидії злочинності.

96. Поняття та предмет пенітенціарної кримінології як галузі доктрини.

97. Феномен пенітенціарної злочинності: поняття та природа.

98. Детермінація пенітенціарної злочинності.

99. Поняття та зміст призонізації.

100. Показники призонізації.

101. Призонізація в механізмі індивідуальної злочинної та саморуйнівної поведінки засуджених.

102. Пенітенціарні та позапенітенціарні фактори детермінації призонізації.

103. Кримінально-субкультурна стигматизація засудженого як чинник його призонізації.

104. Концепція протидії призонізації.

105. Кримінологічна політика як система доктрин нерепресивної протидії злочинності та частина державної соціальної політики.

106. Моделі кримінологічної політики.

107. Ліберально-гуманістична кримінологічна політика: зміст та напрями реалізації.

108. Стратегія і тактика втілення ліберально-гуманістичної концепції в кримінологічній політиці України.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських та практичних занять;
- якості виконання самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські); самостійна робота (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт 10.

Результати поточного контролю – до 50 балів.

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою

оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю обов'язкова. Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль, то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився». Результати підсумкового контролю – до 50 балів.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом практичних занять, та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку) – до 100 балів.

$$\begin{array}{ccccc} \text{Підсумкові бали} & & \text{Загальна кількість} & & \text{Кількість балів} \\ \text{навчальної} & & \text{балів перед} & & \text{за підсумковим} \\ \text{дисципліни} & = & \text{підсумковим} & + & \text{контролем} \\ & & \text{контролем (поточний} & & \\ & & \text{контроль)} & & \end{array}$$

Кафедра визначає вимоги до здобувачів стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної роботи. Наприклад:

Робота під час навчальних занять	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 1 позитивної оцінки на заочній формі навчання та не менше 3 на денній.	Підготувати доповіді, підготувати конспект за темою самостійної роботи, виконати практичне завдання тощо	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97 – 100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
94 – 96			
90 – 93			

85 – 89	Добре («зараховано»)	B	« Дуже добре » – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома-трьома незначними помилками.
80 – 84			
75 – 79		C	« Добре » – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
70 – 74	Задовільно («зараховано»)	D	« Задовільно » – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками.
65 – 69			
60 – 64		E	« Достатньо » – теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
40 – 59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	« Умовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21 – 40			
1 – 20		F	Безумовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Нормативні акти:

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 р. URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2.Кримінальний кодекс України: прийнятий 5 квітня 2001р. №2341-III: URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

3.Кодекс України про адміністративні правопорушення, прийнятий 7 грудня 1984 р. № 8073 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

4.Кримінальний процесуальний Кодекс України, прийнятий 13 квітня 2012 № 4651-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

5.Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22 червня 2000 р. № 1835-III // Відомості Верховної Ради України. - 2000. - № 40. - Ст. 338. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text>

6.Про запобігання та протидію домашньому насильству Закон України: від 15.11.2001 р., № 2789-III // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 10. – Ст. 70. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2789-14#Text>

7.Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : Закон України від 24 січ. 1995 р. № 20/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 6. – Ст. 35. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80#Text>

8.Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживання ними : Закон України від 15 лют. 1995 р. № 62/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 10. – Ст. 62.// URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80#Text>

9.Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30 черв. 1993 р. № 3341-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – Ст. 358. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>

10. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 № 264/94-ВР // Відомості Верховної Ради України , 1994, N 52, ст.455 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-%D0%B2%D1%80#Text>

11. Про національну поліцію : Закон України від 2 червня 2015 р. № 580-VIII // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

12. Про пробачення: Закон України від 5 лютого 2015 р. № 160-VIII // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19>.

13. Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки:Указ Президента України від 20.5.2015 р. №276 [Електронний ресурс]. // Офіційний вісник України.-2015.-№41.-Ст.1267.- // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>

Основна література:

1. Кримінологія. Академічний курс / Кол. авторів: за заг. ред. О. М. Литвинова. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. -588 с.

2. Кримінологія. Загальна частина : навчальний посібник / Кол. авторів: Блага А. Б., Богатирьов І. Г., Давиденко Л. М. та ін.; за заг. ред.. О. М.

Бандурки. – Харків: Вид-во ХНУВС, 2011.

3. Кримінологія. Особлива частина: навчальний посібник / Кол. авторів: Блага А. Б., Васильєв А.А., Давиденко Л.М. та ін.: за заг. ред. О. М.Литвинова; наук. ред. серії О. М. Бандурка. – Харків: Вид-во ХНУВС, 2011.

4. Кримінологія: Загальна та Особлива частини: підручник [для студентів юрид. спец. вищ. навч. закладів] / В. В. Голіна, О. Г. Кальман, О. В. Лисодєд ;– Х. : Право, 2014.

5. Закалюк А.П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика: У 3-х кн. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007-2008.

6. Курс кримінології: підручник: Загальна частина.: підручник. У 2 кн. Кн. 1./ О.М. Джужа, П.П.Михайличенко, О.Г.Кулик та ін. / за загал. ред.О.М.Джузи. – К.: Юрінком Інтер, 2002.

7. Курс кримінології: підручник: Особлива частина: підручник. У 2 кн. Кн.2. / М.В.Корнієнко, Б.В.Романюк, І.М.Мельник та ін. / за загал. ред.О.М.Джузи. – К.: Юрінком Інтер, 2001.

Додаткова література:

1. Джужа О. М., Моїсєєв Є. М., Третякова Т. А. Стислий словник кримінологічних термінів: Навч. посібник / За заг. ред. О. М. Джузи. - К., 1999.

2. Канібер Ю.М. Кримінологічна діяльність: ознаки, види, взаємозв'язки// Вісник Кримінологічної асоціації України: матеріали Всеукраїнської наук.-практ.конференції, присвяченої 20-річчю заснування кафедри кримінального права та кримінології ХНУВС 12 травня 2012 року «Актуальні сучасні проблеми кримінального права та кримінології у світлі реформування кримінальної юстиції»/ МВС України; ХНУВС; Кримінологічна асоціація України .- Том 1.- Х.: Золота миля, 2012. – С.88-94.

3. Кримінологія: Спеціалізований курс лекцій зі схемами (Загальна та Особлива частини): Навч. посіб. // За заг. ред. О. М. Джузи. — К., 2002.

4. Батиргарєєва В. С. Вплив глобалізаційних процесів на розвиток української кримінології / В. С. Батиргарєєва // Вісника Асоціації кримінального права України. – 2014. – № 1 (2). – С. 209–227.

5. Білокінь С. І. Масовий терор як засіб державного управління в СРСР (1917–1941 рр.) : Джерелознавче дослідження / С. І. Білокінь. – Дрогобич : «Коло», 2013. – 1066 с.

6. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень / М. Т. Білуха. – К. : АБУ, 2002. – 480 с.

7. Блажівський Є. М. Моніторинг протидії злочинності в Україні : монографія / Є. М. Блажівський. – Х. : Золота миля, 2013. – 372 с.

8. Василевич В. В. Щодо основних принципів кримінологічної політики України / В. В. Василевич // Кримінологічна теорія і практика: досвід, проблеми сьогодення та шляхи їх вирішення : Тези доповідей наук.-теор.конф. (м. Київ, 20 березня 2014 року) / Ред. кол. В. В. Коваленко, В. В. Черней, О. М. Джужа, В. В. Василевич та ін. – К. : Національна акад. внутр. справ, 2014. – С. 46–52.

9. Глушков В. О. Геополітико-правові проблеми створення зони антитерористичної безпеки у Чорноморському регіоні / В. О. Глушков //

Актуальні проблеми політики. – 2004. – № 20. – С. 60–71.

10. Голіна В. В. Кримінологічна політика в Україні : деякі теоретико-прикладні проблеми / В. В. Голіна // Вісник Академії правових наук України. – 2008. – № 2 (53). – С. 182–190.

11. Голіна В. В. Кримінологічна політика держави : концептуальні положення та основні принципи її формування / В. В. Голіна, С. Ю. Лукашевич // Питання боротьби зі злочинністю. – 2008. – Вип. 16. – С. 36–48.

12. Голіна В. В. Кримінологічна політика України як ресурс у протидії злочинності (реалії і можливості) / В. В. Голіна // Вісник Національної академії правових наук України. – 2013. – № 2 (73). – С. 193–201.

13. Голіна В. В. Кримінологічна політика держави : сутність та передумови її формування / В. В. Голіна, М. Г. Колодяжний // Питання боротьби зі злочинністю. – 2012. – Вип. 23. – С. 53–63.

14. Донбас в етнополітичному вимірі : монографія / О. Я. Калакура, Л. О. Ковач, В. О. Котигоренко та ін. – К. : ІПіЕНД імені І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – 584 с.

15. Захаров Є. Ю. Засудження злочинів комуністичного режиму СРСР / Є. Ю. Захаров ; Харківська правозахисна група. – Х. : Права людини, 2013. – 320 с.

16. Зелинская Н. А. Политические преступления в системе международной преступности : монография / Н. А. Зелинская. – Одесса : ФЕНІКС, 2003. – 400 с.

17. Калиновський Ю. Ю. Правосвідомість українського суспільства : генеза та сучасність : монографія / Ю. Ю. Калиновський. – Х. : Право, 2008. – 288 с.

18. Коршунов В. О. Політичний тероризм : інформаційні методи боротьби : дис... канд. політ. наук : 23.00.02. / Коршунов Віталій Олегович ; Дніпропетровський національний університет. – Дніпропетровськ, 2008. – 210 с.

19. Костенко О. М. Культура і закон – у протидії злу / О. М. Костенко. – К. : Атіка, 2008. – 352 с.

20. Костенко О. М. Модернізація доктрини сучасної кримінології у парадигмі соціального натуралізму / О. М. Костенко // Вісник Асоціації кримінального права України. – 2014. – № 2. – С. 190–208.

21. Кохан Г. В. Явище політичної корупції : теоретико-методологічний аналіз : монографія / Г. В. Кохан. – К. : НІСД, 2013. – 232 с.

22. Кремень В. Г. Філософія національної ідеї : Людина. Освіта. Соціум / В. Г. Кремень. – К. : Грамота, 2010. – 576 с.

23. Литвак О. М. Держава і злочинність : монографія / О. М. Литвак. – К. : Атіка, 2004. – 304 с.

24. Литвак О. М. Державний вплив на злочинність : кримінологічно-правове дослідження / О. М. Литвак. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 280 с.

25. Литвинов О. М. Про концепцію правового економізму Ричарда Познера (філософсько-культурологічне роздумування на тлі деяких проблем сучасної України) / О. М. Литвинов // Вісник Луганського державного університету

внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. – 2012. – Вип. 1 (58). – С. 5–18.

26. Маляр Г. В. Проблема політичної злочинності в зарубіжній кримінології : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Маляр Ганна Василівна ; Київський міжнародний університет. – К., 2010. – 218 с.

27. Миронюк Д. М. Кримінологічний моніторинг ефективності правового регулювання : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Миронюк Дмитро Миколайович ; Харківський національний університет внутрішніх справ. – Х., 2014. – 227 с.

28. Оборотов Ю. М. Традиції та новації в правовому розвитку : загальнотеоретичні аспекти : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01 / Оборотов Юрій Миколайович ; Одеська національна юридична академія. – Одеса, 2003. – 379 с.

29. Орлов Ю. В. Кримінологія правотворчості : обґрунтування та концептуальні засади розвитку / Ю. В. Орлов // Вісник Кримінологічної асоціації України. – 2011. – №1. – С. 95–101.

30. Орлов Ю. В. Геополітичні фактори злочинності в Україні / Ю. В. Орлов // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія «Право». – 2012. – № 1034. – С. 226–229.

31. Орлов Ю. В. Концептуальні засади протидії політичній злочинності / Ю. В. Орлов // Вісник Кримінологічної асоціації України. – 2015. – № 1 (9) : збірник наукових праць [редкол. О. М. Бандурка (голов. ред.) та ін.]. – Х. : ХНУВС, 2015. – С. 224–236

32. Орлов Ю. В. Кримінологічна неефективність нормативно-правових актів : поняття та критерії / Ю. В. Орлов // Форум права. – 2011. – № 3. – С. 570–576 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-3/11ojvptk.pdf>

33. Орлов Ю. В. Наукові засади формування стратегій інтеграції політичної системи та протидії злочинності / Ю. В. Орлов // Право і безпека. – 2014. – № 2 (53). – С. 124–130.

34. Панаріна Н. В. Право як нормативна основа формування правопорядку: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Наталія Володимирівна Панаріна ; Національна юридична академія імені Ярослава Мудрого. – Х., 2007. – 202 с.

35. Перепелиця Д. І. Призонізація в механізмі криміногенної детермінації : характеристика та протидія : дис... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Перепелиця Дмитро Іванович ; Харківський національний університет внутрішніх справ, 2014. – 214 с.

36. Попович М. Д. Антропоцентризм і гуманізм : минуле та сьогодення / М. Д. Попович // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки : Наук. вісник : зб. наук. праць / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Українська АН. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 40 (10). – С. 250–257.

37. Попович В. М. Економіко-кримінологічна теорія детінізації економіки : монографія / В. М. Попович. – Ірпінь : НВЦ АДПСУ, 2001. – 524 с.

38. Рущенко І. П. Соціологія злочинності : монографія / І. П. Рущенко. – Х. : Вид-во Націон. ун-ту внутр. справ, 2001. – 546 с.

39. Сердюк О. В. Корупціогенність законодавства : проблеми виявлення

корупційних ризиків в проектах нормативних актів / О. В. Сердюк // Збірник тез лекцій з питань нормопроєктування. – К. : Міністерство юстиції України. Центр правової реформи і законопроектних робіт, 2005. – С. 121–130.

40. Циппеліус Р. Юридична методологія / Р. Циппеліус. – К. : Видавництво «Реферат», 2004. – 176 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://portal.rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Судова влада України <https://court.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора України <https://www.gp.gov.ua/>
5. Офіційний сайт МВС України www.mvs.gov.ua.
6. Офіційний сайт Верховного Суду України <http://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/>
7. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Харківського національного університету внутрішніх справ <http://univd.edu.ua/>
9. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленко <http://korolenko.kharkov.com/>
10. Офіційний сайт Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України: <https://ivpz.kh.ua/uk/>
11. [Вісник кримінологічної Асоціації України](#).
12. [Бібліотека Харківського національного університету внутрішніх справ](#).